

Lempäälän kunnan
opetuksen järjestäjän

OPISKELUHUOLTO- SUUNNITELMA

Kasvatus- ja opetuslautakunta 2023

KOULUKOHTAISET TÄYDENNYKSET

LÄMPÄÄLÄ
KUNTA
JOKA
SANOO
KYLLÄ!

4.2 Koulu yhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhuollon edistämiseksi - oppilaiden ja koulu yhteisön hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden seuraamisen käytännöt 1/4

Tehtävä	Kuvaus
Kokoonpano	<ul style="list-style-type: none"> Rehtorit Opetushenkilöstö Opiskelu huollon erityistyöntekijät Oppilaiden ja huoltajien edustus Mahdolliset koulun ulkopuoliset yhteistyökumppanit
Tehtävät	<ul style="list-style-type: none"> Kehittää ja edistää opiskelu ympäristön terveellisyttä, esteettömyyttä, turvallisuutta sekä hyvinvointia Vastaa koulun opiskelu huollon suunnittelusta, kehittämisestä ja arvioinnista Esim. työrauha-asiat, luokkien ilmapiiri asiat, poissaolot, ajankohtaiset ryhmäillmiöt, kouluterveyskyselyn koonti
Valmistelu ja koolle kutsuminen	<ul style="list-style-type: none"> Valmistelua johtaa rehtori Asialista julkaistaan ennakolta Lukuvuoden aikataulu vahvistetaan elokuussa Rehtori osallistaa valmisteluun tarvittavia tahoja: ajan kohtaiset syötteen tiimeiltä tai erityistyöntekijöiltä
Kokoontumistiheys	<ul style="list-style-type: none"> Joka toinen viikko Pienillä alakouluilla kerran kuukaudessa
Dokumentointi	<ul style="list-style-type: none"> Ryhmän sihteeri kirjaa kokousmuistion Muistiot säilytetään arkistossa omassa kansiossaan
Arviointi	<ul style="list-style-type: none"> Lukuvuoden alussa laaditaan suunnitelma ja tavoitteet Tarkistetaan lukuvuoden päätteeksi

Oppimisen ja opettamisen ohella koulutuksen järjestäjän tehtävänä on myös lasten ja nuorten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen. Tämä tavoite kuuluu kaikille ja edellyttää monialaista ja -ammattillista yhteistyötä.

Monialaisuus tuo työskentelyyn erilaisia näkökulmia, tarvittavaa osaamista sekä areenan eri toimijoiden osallisuudelle ja yhteistyölle.

Opiskelu huoltoryhmä on hyvinvointityön keskeinen rakenne ja toimija kouluilla.

Opiskelu huoltoryhmässä asioita käsitellään yleisellä ja yhteisöllisellä tasolla. Koska ryhmässä ei käsitellä yksittäistä opiskelijaa koskevia asioita, voi työskentelyyn osallistua myös koulun ulkopuolisia asiantuntijoita tai toimijoita.

Opiskeluhooltoryhmä lukion hyvinvointityön rakenteena

Osa-alue	Miten yhteisöllisen opiskeluhooltoryhmän toiminnassa huomioidaan seuraavat?
Kokoonpano	Lukion apulaisrehtori, Tredun toimipistepäällikkö, lukion opettajajäsen/hooltajien edustaja, Tredun opettajajäsen, lukion ja Tredun erityisopettaja, lukion ja Tredun opinto-ohjaajat, opintopsykologi, opintokuraattori, terveydenhoitaja, psykiatrinen sairaanhoitaja, Lempäälän, Vesilahden ja Akaan etsivä nuorisotyö, lukion ja Tredun opiskelijajäsenet
Tehtävät	Tehdä tarvittavat toimenpiteet opiskeluyhteisön ja ympäristön terveyden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämiseksi.
Valmistelu ja koolle kutsuminen	Kokouskutsu (asialista) lähetetään sähköpostitse kaikille jäsenille noin viikkoa ennen kokousta. Syksyn ensimmäisessä kokouksessa sovitaan lukuvuoden kokousajankohdat.
Kokoontumistiheys	Viisi kertaa lukuvuoden aikana.
Dokumentointi	Kokousmuistiot lähetetään jäsenille joka kokouksen jälkeen ja säilytetään arkistossa omassa kansiossaan.
Arviointi	Lukuvuoden alussa laaditaan suunnitelma ja tavoitteet, jotka tarkistetaan lukuvuoden lopussa Palautekeskustelut ja kyselyt.
Tiedottaminen	Kokousmuistiot lähetetään jäsenille joka kokouksen jälkeen. Kiinteä yhteistyö eri tahojen kanssa (henkilökunta, opiskelijat).

4.2 Koulu yhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhuollon edistämiseksi - oppilaiden ja koulu yhteisön hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden seuraamisen käytännöt 2/4

Terveydenhuoltolain (1326/2010) mukaan koulu- ja opiskeluterveydenhuollon tehtäviin sisältyy oppilaitosympäristön terveellisyys ja turvallisuuden sekä yhteisön hyvinvoinnin edistäminen ja seuranta kolmen vuoden välein. Tarkastukset tehdään laajassa yhteistyössä eri viranomaisten sekä oppilaiden/opiskelijoiden ja huoltajien kanssa. Tarkastuksessa todettujen puutteiden korjaamista on seurattava vuosittain. (Valtioneuvoston asetus neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäistävästä suun terveydenhuollosta 338/2011 12§).

www.thl.fi

Tarkastukset ovat käytännön esimerkki oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2013) tarkoittamista yhteisöllisen opiskeluhuollon toimista ja tukevat oppilaitoksia yhteisöllisen opiskeluhoitotyön suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa.

Yhteistyö ja käytänteet kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa

Osa-alue	Miten lukiossa huomioidaan seuraavat tarkastuksen sisällöt?
Yhteisön hyvinvointi	Yhteisön hyvinvoinnin ylläpitämiseen kiinnitetään jatkuvaa huomiota. Huolehditaan, että rakenteet opiskeluun ovat kunnossa ja että ihmisten välinen vuorovaikutus voi onnistua. Mahdollisiin havaittuihin epäkohtiin puututaan nopeasti. Yhteisöllisyyden ja hyvän ilmapiirin muodostumista tuetaan koko kampuksen yhteistyöllä.
Psykososiaalinen hyvinvointi	Yhteisöllisyyden ja hyvän ilmapiirin vahvistaminen tukee yhteisön psykososiaalista hyvinvointia. Opiskelijakunta- ja ilmastoturitoiminta sekä vapaaehtoinen kerhotoiminta tukee jaksamista.
Opiskelun/koulunkäynnin järjestäminen hyvinvointia tukevasti	Kiinnitetään huomiota opiskelijoiden työmäärään, käytetään monipuolisia ja yhteisöllisyyttä tukevia opetusmenetelmiä.
Ehkäisevä päihdetyö	Oppitunnit, opiskeluhuollon pitämät teematunnit, mahdolliset teemapäivät ja -luennot
Liikunnallisuuden ja ergonomian edistäminen	Kannustetaan oppituntien pitämiseen luokkatilojen ulkopuolella, osallistutaan Liikkuva toisen asteen opiskelija-ohjelmaan.
Terveellisten ruokailutottumusten edistäminen	Lukio, opiskelijakunta ja ISS tekevät tiivistä yhteistyötä. Aihetta käsitellään myös osana opetusta ja ryhmänohjausta.
Terveellisyys ja turvallisuus kiinteistössä	Kiinteistön kuntoa seurataan jatkuvasti ja havaittuihin terveellisyys-/turvallisuusriskeihin reagoidaan nopeasti. Kaikkia yhteisön jäseniä kannustetaan ilmoittamaan välittömästi havaituista riskeistä.
Turvallisuuden edistäminen (tapaturmat, paloturvallisuus)	Lukuvuosittain järjestetään erilaisia turvallisuusharjoituksia opiskelijoille sekä henkilökunnalle (turvakävelyt, poistumisharjoitukset, mahdolliset suojautumisharjoitukset)
Opiskeluhuolto ympäristön terveellisuuden, turvallisuuden ja yhteisön hyvinvoinnin tukena	Terveydenhoitaja, kuraattori, psykologi, psykiatrinen sairaanhoitaja ovat tavattavissa kampuksella päivittäin pääasiassa ajanvarauksella. Terveydenhoitaja on tavattavissa joka arkipäivä myös ilman ajanvarausta klo 10.00-11.00. Lääkäri on tavattavissa kerran viikossa ajanvarauksella.

4.2 Kouluyhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhuollon edistämiseksi - oppilaiden ja kouluyhteisön hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden seuraamisen käytännöt 3/4

Poissaoloihin puuttuminen on tarpeen ainakin seuraavissa tilanteissa:

- selvittämättömät ja luvattomat poissaolot
- toistuvat poissaolot tietyiltä päiviltä tai tunneilta
- runsaat myöhästelyt
- selvitetty poissaolot, kun ne ovat jatkuvia tai niitä on paljon
- jos poissaolojen syynä oleva sairaus ei ole selkeä ja poissaolo jatkuu pitkään ilman hoitavan tahon lausuntoja
- jos oppilaan suoriutumisen taso laskee merkittävästi

Perusopetuslaki velvoittaa huoltajaa huolehtimaan lapsensa oppivelvollisuuden suorittamisesta. Mikäli oppilas ei voi osallistua opetukseen, tulee siitä ilmoittaa opettajalle jo ensimmäisenä poissaolopäivänä Wilmassa. Mikäli poissaoloilmoitusta ei tule, opettaja ottaa yhteyttä huoltajaan. Luokanopettajat ja luokanvalvojat seuraavat poissaoloja säännöllisesti, ja jos luokanopettajan/luokanvalvojan Wilma antaa hälytyksen runsaista poissaoloista, hän ottaa yhteyttä huoltajiin. Tilannearvion jälkeen suunnitellaan tarpeenmukaiset ja riittävät tukitoimet yksilökohtaisesti.

Oppimisen kannalta kouluun kiinnittyminen ja säännöllinen läsnäolo koulussa on tärkeää. Poissaoloilla voi olla monenlaisia seurauksia oppimiseen ja lapsen ja nuoren hyvinvointiin. Lempäälässä kaikki koulut noudattavat kunnallista poissaoloihin puuttumisen mallia. Parhaillaan on valmisteilla Tampereen kaupunkiseudun läsnäolo-/poissaolomalli. Lempäälän kouluissa ennaltaehkäistään poissaoloja kouluyhteisöjen hyvinvointia ja turvallisuutta tukevalla työllä, varhaisella puuttumisella ja tarvittaessa kohdennetulla, yksilökohtaisella tuella.

> Siirry järjestyssäännöt

> Siirry poissaolon portaat

Poissaolojen ehkäiseminen, seuranta ja niihin puuttuminen

Osa-alue	Miten lukiossa huomioidaan seuraavat?
Käytänteet poissaolojen ennaltaehkäisyssä	Aineenopettajat ja ryhmänohjaajat seuraavat poissaoloja säännöllisesti.
Käytänteet poissaolojen seurannassa	Jos opiskelijalle kertyy opintojakson aikana neljä aiheetonta tai aiheellista poissaoloa oppitunneilta, hänen kanssaan käydään neuvottelu, jossa ovat mukana opintojakson opettaja ja opiskelija sekä tarpeen mukaan opinto-ohjaaja. Neuvottelun tarkoituksena on selvittää, onko opiskelijalla edellytyksiä jatkaa opintojakson opiskelua vai onko se keskeytettävä ja aloitettava myöhemmin uudelleen.
Käytänteet poissaolojen käsittelyssä, kun huoli herää	Jos opiskelijan selvittämättömät poissaolot ylittyvät useissa aineissa toistuvasti, ryhmänohjaaja keskustele poissaolon syistä opiskelijan ja tarvittaessa myös huoltajan kanssa. Tarvittaessa kootaan monialainen yksilökohtainen asiantuntijaryhmä.
Yhteistyökäytänteet koulun sisällä ja verkostoissa, kun huoli on jatkuva tai kasvava	Opiskelijan tuen tarpeen selvittämiseksi ja opiskeluhuollon palveluiden järjestämiseksi voidaan koota opetushenkilöstön ja opiskeluhuollon edustajista koostuva monialainen asiantuntijaryhmä. Ryhmän kokoa lähtökohtaisesti ryhmänohjaaja, kenen tietoon tarve monialaisesta asiantuntijaryhmän käsittelystä tulee ja kehen opiskelija tai huoltaja ottaa asiassa yhteyttä. Asiantuntijaryhmän kokoaminen ja ryhmän jäsenten tapauskohtaiseen harkintaan perustuva nimeäminen edellyttää aina opiskelijan tai huoltajan suostumusta. Opiskelija on läsnä monialaisen asiantuntijaryhmän tapaamisessa. Opiskelijan tai huoltajan suostumuksella asian käsittelyyn voi osallistua myös tarvittavia opiskeluhuollon yhteistyötahoja (esim. perheneuvola, Etsivä nuorisotyö) tai opiskelijan läheisiä.
Käytänteet poissaolojen koonnissa ja raportoinnissa	Huoltaja selvittää viikon sisällä alaikäisen opiskelijan poissaolot ja ryhmänohjaajat seuraavat poissaolomääriä periodeittain. Täysi-ikäinen opiskelija voi halutessaan selvittää itse omat poissaolonsa, mutta voi myös jatkaa aikaisempaa käytäntöä, jolloin huoltaja selvittää poissaolot. Valinta tehdään kirjallisesti koulun toimistosta saatavalla lomakkeella. Huoltaja tai täysi-ikäinen opiskelija voi myös Wilman kautta ilmoittaa sairauspoissaolon ennakkoon edellisenä päivänä. Jos opiskelija ei sairauden takia pääse osallistumaan päättökokeeseen, huoltajan tulee ilmoittaa asiasta aineen opettajalle ennen koetta. Toinen vaihtoehto on, että opiskelija esittää terveydenhoitajan, terveysaseman tms. antaman todistuksen sairaudestaan. Jos opiskelijalla on arkaluontoinen terveydellinen syy, jonka hän ei halua päätyvän huoltajan tai opettajien tietoon, hän voi selvittää sen terveydenhoitajalle tai esim. opintokuraattorille, joka välittää ryhmänohjaajalle tiedon, että poissaolo on ollut aiheellinen.

4.2 Kouluyhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhuollon edistämiseksi - oppilaiden ja kouluyhteisön hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden seuraamisen käytännöt 4/4

Tupakkatuotteiden, alkoholin ja muiden päihteiden käytön ehkäisemisen ja käyttöön puuttumisen toimintamallimme:

- Päihdetilanteen seuranta kunnallisessa hyvinvointiryhmässä
- Koulujen tilanteen seuranta yhteisöllisissä opiskeluhoitoryhmissä
- Opetussuunnitelman mukaiset tunnit mm. terveystieto ja hyvinvointitunnit
- Terveystietojen tarkastukset, joissa päihteet yksi käsiteltävä aihe
- Teemalliset, räätälöidyt oppitunnit (yhteistyössä opiskeluhoitojen toimijoiden kanssa)
- Teemalliset vanhempainillat (yhteistyössä opiskeluhoitojen toimijoiden ja mahdollisten ulkopuolisten asiantuntijoiden kanssa)
- Wilma-tiedotteet huoltajille
- Kyselyt (esim. kouluterveyskysely)
- Puuttumisen ja hoitoonohjauksen mallit

Lempäälän kunnan päihdeohjelma (ensimmäinen linkki oikealla palstalla):

<https://www.lempaala.fi/vapaa-aika/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistaminen/hyvinvointia-elintavoilla/vaali-mielen-hyvinvointia/>

Päihdekasvatus kuuluu osana koulujen ja oppilaitosten arjen toimintaan ja oppilaiden hyvinvoinnin tukemiseen. Tavoitteemme on lisätä oppilaiden/opiskelijoiden tietoisuutta päihteisiin liittyvistä riskeistä ja ongelmista, ennalta ehkäistä päihteiden käyttöä sekä puuttua ilmitulleeseen päihteiden käyttöön.

Osa-alue	Miten lukiossa huomioidaan seuraavat?
Käytänteet tupakkatuotteiden ja päihteiden käytön ennaltaehkäisyssä	Päihdevalistus oppitunneilla (terveystieto, ryhmänohjaus) ja asiantuntijaluennoilla. Terveystietäjien tarkastukset. Kyselyt.
Käytänteet, kun opiskelijaa epäillään tupakkatuotteiden tai päihteiden käytöstä	Asia selvitetään. Keskustelussa kuullaan kaikkia asianosaisia. Keskustelussa on aina mukana toinen henkilökuntaan kuuluva henkilö asiaa selvittävänä henkilön lisäksi. Käydystä keskustelusta tehdään muistio ja asiasta tiedotetaan myös huoltajia, mikäli tapahtuneeseen liittyy alaikäisiä opiskelijoita.
Käytänteet, kun opiskelijan hallusta tavataan tupakkatuotteita, päihteitä tai niiden käyttöön liittyviä välineitä	Toimitaan tarvittaessa lukiolain (714/2018, 45 §-48 § muutettu lailla 165/2022) mukaisesti. <ul style="list-style-type: none"> Rehtorilla ja opettajalla on yhdessä tai erikseen oikeus työpäivän aikana ottaa haltuunsa opiskelijalta 40 §:n 2 momentissa tarkoitettu kielletty esine tai aine. Opettajalla ja rehtorilla on työpäivän aikana oikeus tarkastaa opiskelijan mukana olevat tavarat, opiskelijan hallinnassa olevat oppilaitoksen säilytystilat sekä päällisin puolin hänen vaatteensa, sellaisen 40 §:n 2 momentissa tarkoitetun esineen tai aineen haltuun ottamiseksi, jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta, jos on ilmeistä, että opiskelijan hallussa on tällaisia esineitä tai aineita ja opiskelija pyynnöstä huolimatta kieltäytyy niitä luovuttamasta tai ei luotettavasti osoita, ettei hänen hallussaan niitä ole. Edellä 45 ja 46 §:ssä tarkoitetut toimenpiteet on toteutettava mahdollisimman turvallisesti. Toimenpiteillä ei saa puuttua opiskelijan henkilökohtaiseen koskemattomuuteen ja yksityisyyteen enempää kuin on välttämätöntä opiskelurauhan ja turvallisuuden varmistamiseksi. Edellä 45 §:ssä tarkoitetut opiskelijalta haltuun otetut esineet ja aineet luovutetaan opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle tai, jos opiskelija on täysi-ikäinen, hänelle itselleen. Esineet ja aineet tulee kuitenkin luovuttaa poliisille tai muulle laissa säädetylle viranomaiselle, jos opiskelijalla, tämän huoltajalla tai muulla laillisella edustajalla ei lain mukaan ole oikeutta pitää niitä hallussaan. Tarvittaessa lukiolta tehdään lastensuojeluilmoitus ja ilmoitus muille viranomaisille.
Käytänteet, kun koulun alueella tavataan päihteisiin tai tupakkatuotteisiin liittyvää kauppaa	Ilmoitus huoltajalle ja viranomaisille. Tarvittaessa lukiolta tehdään myös lastensuojeluilmoitus.
Hoitoonohjaus ja siihen liittyvä moniammatillinen yhteistyö	Opiskelija ohjataan opiskeluterveydenhuoltoon.

4.3 Toimenpiteet tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi (yksilökohtainen opiskeluhoolto) 1/3

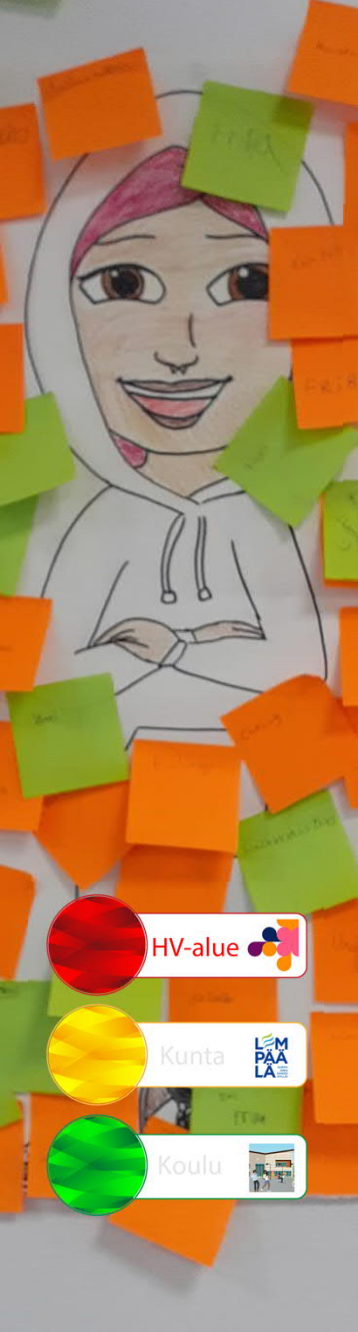
Yksilökohtaisella opiskeluhoollolla tarkoitetaan oppilaalle annettavia kouluterveydenhuollon palveluja, koulupsykologi- ja koulukuraattoripalveluja sekä yksittäistä oppilasta koskevaa monialaista opiskeluhoiltoa. Yksilökohtaisen opiskeluhoollon tavoitteena on seurata ja edistää oppilaan kokonaisvaltaista kehitystä, terveyttä, hyvinvointia ja oppimista. Tärkeää on myös varhaisen tuen turvaaminen ja ongelmien ehkäisy. Opiskeluhoiltotyötä ohjaa lapsen edun ensisijaisuus ja hänen hyvinvointinsa edistäminen. (OHL 1287/2013, 5§ ja 14§)

Yksilökohtaisen opiskeluhoollon palveluiden järjestämisen keskeiset periaatteet:

- Oppilaalla/opiskelijalla on oikeus saada maksutta opiskeluhoiltoa, jota opetukseen osallistuminen edellyttää.
- Jos oppilaitoksen työntekijä arvioi, että oppilas/opiskelija tarvitsee opiskeluhoiltopalveluja, hänen on otettava viipymättä yhteyttä koulu- tai kouluterveydenhuollon työntekijään, kuraattoriin tai psykologiin.
- Yksilökohtainen opiskeluhoolto perustuu aina vapaaehtoisuuteen ja sen toteuttaminen edellyttää suostumusta. Huoltajalla ei kuitenkaan ole oikeutta kieltää alaikäistä käyttämästä opiskeluhoollon palveluita.
- Lapsen ja nuoren osallisuus ja mielipiteet huomioidaan toimenpiteissä ja ratkaisuihin ikä ja kehitystaso huomioiden.
- Oppilaalla ja opiskelijalla on oikeus psykologi- tai kuraattoripalveluihin säädetyssä määräjassa, ja hänelle tarjotaan mahdollisuus henkilökohtaiseen keskusteluun viimeistään seitsemäntenä koulun työpäivänä. Jos asia on kiireellinen, keskustelu on järjestettävä samana tai seuraavana koulupäivänä. Asian kiireellisyyden arvioi psykologi tai kuraattori.
- Oppilaalle/opiskelijalle ja hänen huoltajalleen annetaan tietoa yksittäisen opiskelijan oikeuksista opiskeluhoillossa sekä asioiden käsittelyyn liittyvistä lain edellyttämistä menettelytavoista ja tietojen käsittelystä. (OHL 11§, 16§, 18-23§)

Lisää opiskeluhoollon palveluista:

<https://www.lempaala.fi/kouluterveydenhuolto/koulukuraattorien-psykologien-ja-psykiatristen-sairaanhoitajien-palvelut/>

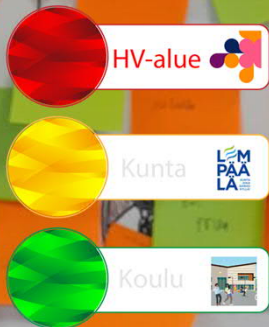

4.3 Toimenpiteet tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi (yksilökohtainen opiskeluhoolto) 2/3

Monialainen yksilökohtainen opiskeluhoolto voi olla tarpeellista oppilaan tuen tarpeen selvittämiseksi ja opiskeluhoollon tuen järjestämiseksi. Yksittäisen oppilaan monialaista opiskeluhoiltoa toteutetaan tapauskohtaisesti tilanteen ja tarpeen mukaisesti koottavassa asiantuntijaryhmässä. Oppilaat/opiskelijat ja huoltajat ovat vahvasti osallisina yksilökohtaisessa opiskeluhooltotyössä.

- Ryhmän kokoaa se opetushenkilöstön tai opiskeluhoollon palveluiden edustaja, jolle asia työtehtävien perusteella kuuluu.
- Ryhmän monialainen kokoonpano perustuu tapauskohtaiseen harkintaan ja käsiteltävään asiaan.
- Asiantuntijoiden nimeäminen ryhmän jäseniksi ja muiden yhteistyötahojen tai opiskelijan läheisten osallistuminen ryhmän työskentelyyn edellyttää opiskelijan tai huoltajan kirjallisen suostumuksen.
- Ryhmään kuuluvat asiantuntijat voivat tarvittaessa vaihtaa opiskeluhoollollisen asian hoitamiseksi välttämättömiä tietoja ja käydä keskinäistä konsultaatiota salassapitovelvoitteiden estämättä.
- Ryhmän jäsenillä on lisäksi oikeus pyytää neuvoa opiskelijan asiassa tarpeellisiksi katsomiltaan asiantuntijoilta.
- Asian käsittelystä monialaisessa asiantuntijaryhmässä laaditaan opiskeluhooltokertomus. Ryhmän vastuuhenkilö kirjaa yksilökohtaisen opiskeluhoollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi välttämättömät tiedot opiskeluhooltokertomukseen (OHL 10\$, 20\$).

4.3 Toimenpiteet tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi (yksilökohtainen opiskelu- huolto) 3/3

Sairauden vaatima hoito

Kun kouluun tulee oppilaaksi tai koulua käyvä oppilas sairastuu pitkäaikaissairauteen, huoltaja ottaa yhteyttä kouluun. Sovitaan tapaaminen, jossa käydään läpi sairauteen liittyvät, huomioitavat asiat. Tarvittaessa tehdään *lääkehoitosuunnitelma* koulua varten. Tapauskohtaisesti valitaan vastuuhenkilö, joka huolehtii oppilaan lääkinnästä. Vastuuhenkilö perehdytetään tehtävään.

Lääkkeet

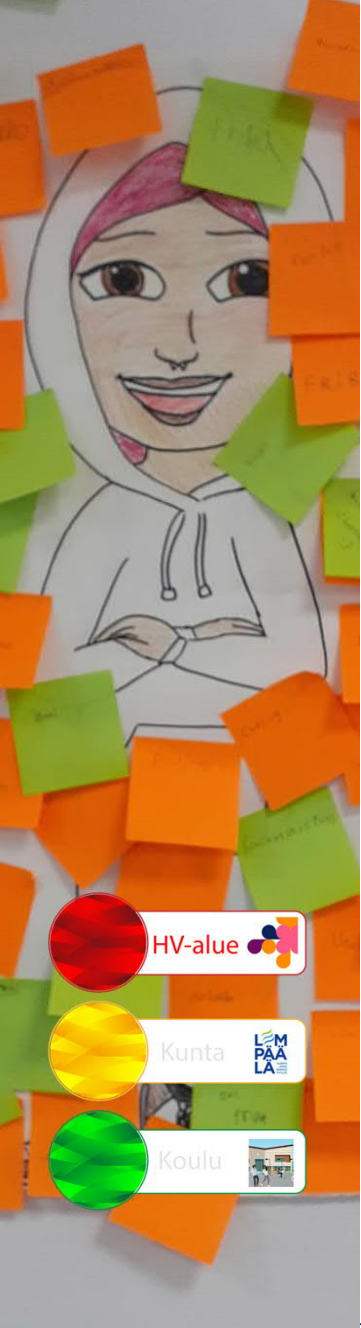
Oppilaalla tulee olla omat perussairauteensa kuuluvat lääkkeet ja muut tarvittaessa otettavat lääkkeet mukana koulussa. Oppilaat ottavat itse omat lääkkeensä lapsen ikä ja kehitystaso huomioiden.

Erytysruokavaliot

Erytysruokavaliion tarpeesta (uskonnolliset ja eettiset rajoitukset, kasvisruokavalio, ruoka-aineallergia, sairaudenhoitoon perustuva erityisruokavalio) ilmoitetaan ruokapalveluun sähköisellä ilmoituslomakkeella. Mikäli kyseessä on ruoka-aineallergia tai sairauden hoitoon liittyvä erityisruokavalio, tulee ilmoituksen liitteeksi toimittaa hoitavan tahon kirjallinen dokumentti, josta käy ilmi peruste erityisruokavaliion myöntämiselle. Ilmoituslomake ja lääkärintodistukset tulee päivittää kaikkien erityisruokavaliota tarvitsevien asiakkaiden osalta vuosittain. *Ilmoitus seuraavalle lukuvuodelle tulee tehdä 30.6. mennessä.* Keliakian ja diabeteksen osalta riittää todistus kerran toimitettuna.

Erytysruokavaliolomake:

<https://suomiviestit.fi/suomi.fi/lomake/625e50f1475a6c09bd13383a>

Toimenpiteet tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi (yksilökohtainen opiskeluhoito)

Osa-alue	Miten lukiossa huomioidaan seuraavat?
Opiskeluhoillon palveluista tiedottaminen oppilaille, henkilöstölle ja huoltajille	Ryhmänohjaustuokiot, Wilma-viestit ja –seuranta sekä vanhempainillat.
Opiskeluhoillon palveluihin ohjaaminen	Ryhmänohjaat ja aineenopettajat ohjaavat opiskelijat opiskeluhoillon palveluihin tarpeen tullen esiin.
Monialaisen yksilökohtaisen asiantuntijaryhmän kokoaminen	Opiskelijan tuen tarpeen selvittämiseksi ja opiskeluhoillon palveluiden järjestämiseksi voidaan koota opetushenkilöstön ja opiskeluhoillon edustajista koostuva monialainen asiantuntijaryhmä. Ryhmän kokoaa lähtökohtaisesti ryhmänohjaaja, kenen tietoon tarve monialaisesta asiantuntijaryhmän käsittelystä tulee ja kehen opiskelija tai huoltaja ottaa asiassa yhteyttä. Asiantuntijaryhmän kokoaminen ja ryhmän jäsenten tapauskohtaiseen harkintaan perustuva nimeäminen edellyttää aina opiskelijan tai huoltajan suostumusta. Opiskelija on läsnä monialaisen asiantuntijaryhmän tapaamisessa. Opiskelijan tai huoltajan suostumuksella asian käsittelyyn voi osallistua myös tarvittavia opiskeluhoillon yhteistyötahoja (esim. perheneuvola, Etsivä nuorisotyö) tai opiskelijan läheisiä.
Opiskeluhoillon asiantuntijoiden konsultointi	Tarvittaessa tapauskohtaisesti.
Lääkehoitosuunnitelmat	Informaatio löytyy Wilmasta/kotisivuilta.
Oppilaiden mukana olevat lääkkeet	Tarvittaessa asia selvitetään yhteistyössä opiskelijan, hänen huoltajien ja terveydenhoitajan kanssa.
Erityisruokavaliot	Erityisruokavaliot tarkistetaan vuosittain terveystarkastusten yhteydessä.

4.4 Yhteistyön järjestäminen oppilaiden ja heidän perheidensä sekä koulussa työskentelevien ja muiden oppilaiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa 1/3

Oppilasta tukeva yhteisöllinen koulu arvostaa oppilaiden, opettajien, muiden kouluyhteisön jäsenten ja asiantuntijoiden sekä perheiden merkitystä toiminnassaan.

Opiskeluhoitoa toteutetaan yhteistyössä oppilaiden ja huoltajien kanssa. Koulun tärkein kumppani on perhe, sillä huoltajat ovat lastensa parhaita asiantuntijoita. Kodin ja koulun välinen yhteistyö on lapsen hyvän kasvun, kehityksen ja oppimisen edellytys. Huoltajien osallisuus opiskeluhoitotyössä ja sen kehittämisessä konkretisoituu erilaisten kyselyiden, koulun moniammatillisten ryhmien, vanhempain toiminnan sekä erilaisten yhteisöllisten tapahtumien kautta:

- Vanhempainyhdistysten edustajat osallistuvat koulujen opiskeluhoitoryhmien toimintaan ja yhteisöllisen opiskeluhoillon toteuttamiseen ja arviointiin
- Huoltajia kutsutaan mukaan koulujen pedagogisiin ryhmiin, kun käsiteltävänä on heidän lapsensa osalta pedagoginen tuki, 3-portaisen tuen muutokset, työrauha tai kurinpito
- Huoltajia kutsutaan aktiivisesti osallistumaan koulun toimintaan esim. erilaiset kyselyt, vanhempainillat sekä koulun tapahtumat ja retket

4.4 Yhteistyön järjestäminen oppilaiden ja heidän perheidensä sekä koulussa työskentelevien ja muiden oppilaiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa 2/3

Koko ikäluokan kattavat vuosittaiset terveystarkastukset muodostavat kouluterveydenhuollon toiminnan rungon. Luokilla 1., 5. ja 8. terveystarkastukset toteutetaan laajoina. Laajoissa terveystarkastuksissa selvitetään oppilaan terveyden ja hyvinvoinnin lisäksi vanhempien ja koko perheen hyvinvointia. Vanhemmat kutsutaan aina mukaan tarkastukseen.

Oppilaan terveysneuvonnan on tuettava ja edistettävä itsenäistymistä, opiskelukykyä, terveellisiä elämäntapoja sekä hyvää fyysistä toimintakykyä ja mielenterveyttä sekä ehkäistävä koulukiusaamista. Terveysneuvontaa voidaan toteuttaa yksilö-, ryhmä- ja yhteisötasolla. Esimerkkejä terveyttä edistävästä toiminnasta on murrosikä- ja seksuaalikasvatustunnit sekä tietoiskut pelaamisesta tai päihteistä.

Laajoista terveystarkastuksista kootaan yhteen-
veto, jossa on tietoa luokan/kouluyhteisön hy-
vinvoinnista tai havaituista ilmiöistä. Tietoa hyö-
dynnetään koulun yhteisöllisen opiskeluhoollon
suunnittelussa ja arvioinnissa.

4.4 Yhteistyön järjestäminen oppilaiden, heidän perheidensä sekä koulussa työskentelevien ja muiden oppilaiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa 3/3

Oppilaskuntatoiminta on merkityksellisessä osassa oppilaiden osallisuuden vahvistamisessa. Oppilaskunnan hallituksella on hyvät vaikutusmahdollisuudet koulun asioihin. Heidän mielipide huomioidaan osana koulujen toiminnan suunnittelua, toteuttamista ja arviointia.

Tukioppilastoiminnan ytimenä on oppilaiden osallisuus, kouluhyvinvointi ja kiusaamisen ennaltaehkäisy. Tukarit tutustuttavat oppilaita toisiinsa, ja järjestävät erilaisia tapahtumia ja tempauksia.

Kouluyhteisöohjaajat (yläkoulut) ja hyvinvointiohjaajat (alakoulut) ovat mukana koulujen opiskeluhoitoryhmissä, palaverissa, verkostotapaamisissa sekä vanhempainilloissa. Ohjaajat järjestävät mm. ryhmäytystunteja, tunne- ja vuorovaikutustunteja, välituntitoimintaa, yksilöohjausta, pienryhmätoimintaa sekä tekevät yhteistyötä oppilaskuntien ja tukioppilastoiminnan kanssa.

Koulun yhteistyötahoja oppilaiden hyvinvoinnin tukemisessa:

Varhaiskasvatus, Aamu- ja iltapäivätoiminta
Nuorisopalvelut, Liikunta-, kirjasto- ja kulttuuripalvelut
Perheneuvola, Lastensuojelu
Sairaalakoulut, Erikoissairaanhoido,
Kuntouttajat
Seurakunta
Seurat ja yhdistykset
Poliisi

Yhteistyön järjestäminen oppilaiden ja heidän perheidensä sekä koulussa työskentelevien ja muiden oppilaiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa

Osa-alue	Miten lukiossa järjestetään yhteistyö?
Opiskelijat	Opiskelijakunnalla on mahdollisuus vaikuttaa koulun asioihin. Opiskelijoiden näkemyksiä kartoitetaan kyselyillä ja mahdollisuudella antaa palautetta opettajille ja opiskelijakunnalle. Kyselyissä ilmenneisiin epäkohtiin puututaan yhdessä opiskelijakunnan ja koulun henkilöstön kanssa. Opiskelijakunnan edustaja osallistuu erilaisiin kokouksiin ja työryhmiin opiskelijoiden edustajana.
Opiskelijakuntatoiminta ja tutortoiminta	<p>Lempäälän lukion opiskelijakunnan hallituksen tehtävänä on edustaa opiskelijoita, edistää viihtyvyyttä lukiossa, toimia tiedonvälittäjinä opiskelijoiden ja opettajakunnan välillä ja mahdollisuuksien mukaan osallistua koulun ja sen ulkopuolisten tahojen väliseen yhteistyöhön.</p> <p>Lempäälän lukion tutoropiskelijat auttavat ja tukevat ensimmäisen vuoden lelulaisia. Se tarkoittaa tutustumista Lelun tiloihin, tapoihin, kouluyhteisöön ja kavereihin.</p>
Huoltajat	Yksilökohtaista opiskeluhuoltoa toteutetaan yhteistyössä opiskelijan ja hänen huoltajansa kanssa.
Koulun moniammatillinen henkilöstö	Opetushenkilöstö, terveydenhoitaja, psykologi, kuraattori, psykiatrinen sairaanhoitaja, lääkäri, yhteisöpedagogi, etsivä nuorisotyö
Koulun ulkopuoliset asiantuntijat ja toimijat	Opiskeluhuolto järjestetään monialaisessa yhteistyössä opetustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen kanssa.

4.5 Suunnitelmat oppilaiden suojaamiseksi kiusaamiselta, häirinnältä ja väkivallalta sekä kriisisuunnitelma 1/2

Kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ennaltaehkäisy
Kaikissa Lempäälän kouluissa vahvistetaan yhteisöllisyyttä ja tuetaan oppilaiden/opiskelijoiden tunne- ja vuorovaikutustaitoja, kaveritaitoja sekä kiusaamisen vastaisia asenteita. Koulupolun tärkeitä nivelvaiheita sekä ryhmäytymistä tuetaan monin eri tavoin koulun työntekijöiden ja eri sidosryhmien yhteistyössä. Kouluissa käsitellään kiusaamiseen, väkivaltaan ja häirintään liittyviä asioita säännöllisesti. Kiusaamiseen liittyvistä käytännöistä sekä koulujen tilannekuvasta tiedotetaan huoltajia.

Kiusaamiseen, väkivaltaan ja häirintään puuttuminen
Kiusaamiseen, väkivaltaan ja häirintään puututaan aina. Kaikki tapaukset selvitetään ja kirjataan kunnallisen toimintamallin mukaisesti. Tapauksen selvittämisen yhteydessä sovitaan jatkotoimista, seurannasta ja yhteistyöstä huoltajien kanssa. Vakavammissa tapauksissa arvioidaan lastensuojelun ja poliisin yhteistyön tarve.

Tasa-arvosuunnitelma:

<https://www.lempaala.fi/lempaala-tietoa/kehittamistoiminta/lapsiystavallinen-kunta/>

Sopu-malli:

<https://www.lempaala.fi/kasvatus-ja-opetus/esi-ja-perusopetus/oppimisen-ja-koulunkaynnin-tukipalvelut/kiusaamisen-ennaltaehkaisy-ja-lempaalan-sopu-malli/>

Meillä on käytössä Someturva!
Se suojaa sosiaalisen median vaaroilta
ja auttaa ongelmatilanteissa
lapsia ja aikuisia.

4.5 Suunnitelmat oppilaiden suojaamiseksi kiusaamiselta, häirinnältä ja väkivallalta sekä kriisisuunnitelma 2/2

Laadukkaalla opiskeluhoollon toiminnalla ja varhaisella puuttumisella voidaan ennaltaehkäistä kriisitilanteiden syntymistä. Turvallisuuskulttuuria edistää kaikki myönteistä yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia tukeva toiminta.

TOIMINTAMALLI KRIISITILANTEISSA:

- Ilmoitus tapahtumasta rehtorille
- Rehtori selvittää, mitä on tapahtunut ja missä, ja ketä asia koskee
- Rehtori arvioi tilanteen ja antaa ensimmäiset toimintaohjeet
- Rehtori ilmoittaa tapahtuneesta opetuspäällikölle ja kutsuu tarvittaessa kriisiryhmän avukseen
- Tiedottamisesta sovitaan opetuspäällikön kanssa ja ensin tiedotetaan asianosaisia
- Tiedottamisesta koulun sisällä vastaa rehtori ja koulun ulkopuolisesta viestinnästä tapahtuman luonne huomioiden joko opetuspäällikkö tai sivistysjohtaja
- Erilaisiin kriisitilanteisiin sopivat toimintaohjeet on sisällytetty koulun turvallisuuskansioon
- Tarvittaessa oppilas/opiskelija tai hänen perheensä ohjataan lisätuen piiriin esim. kunnan kriisiryhmään

Kriisillä tarkoitetaan yllättävää tapahtumaa, joka on kohdannut koulu yhteisöä, yksittäistä oppilasta tai henkilöstön jäsentä. Kriisityön tavoitteet ovat:

- 1) toimintakyvyn säilyttäminen koulu yhteisöä kohdanneessa vaikeassa tilanteessa
- 2) koulu yhteisön jäsenten tukeminen

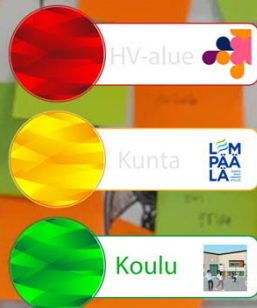
Rehtorit huolehtivat yhdessä koulujen turvallisuusvastaavien kanssa henkilöstön perehdyttämisestä, valmiusharjoittelusta ja turvallisuuskansion päivittämisestä.

> Siirry toiminta onnettomuustilanteissa

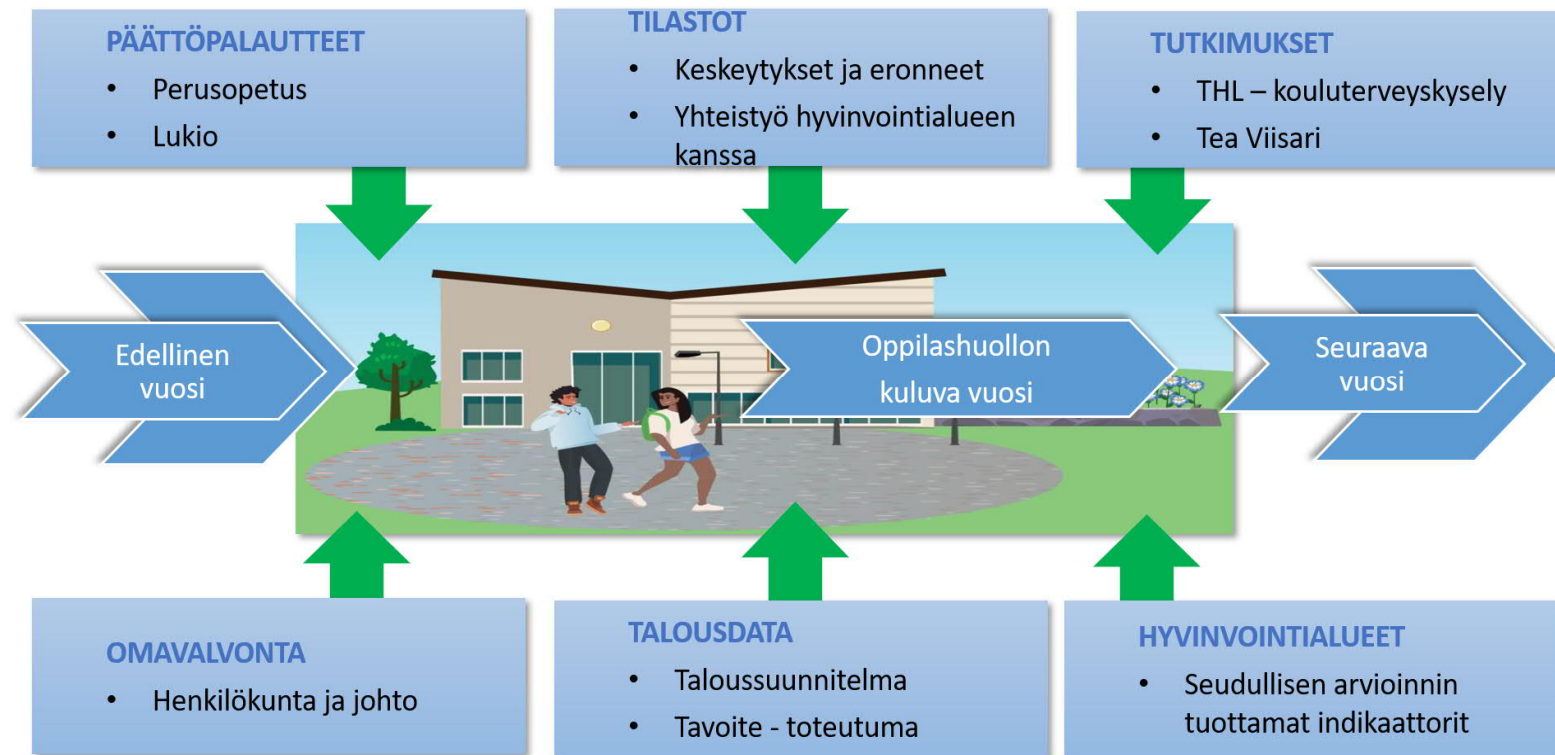
Suunnitelmat opiskelijoiden suojaamiseksi kiusaamiselta, häirinnältä ja väkivallalta sekä kriisisuunnitelma

Osa-alue	Miten lukiossa huomioidaan seuraavat?
Kiusaamisen, häirinnän ja väkivallan ennaltaehkäisy	Yhteisöllisyyden sekä hyvän ilmapiirin vahvistaminen toimii tärkeänä ennaltaehkäisevänä tekijänä. Asiaa käsitellään suunnitelmallisesti osana ryhmänohjausta. Tietoiskut, teemaluennot yms. mahdollisia.
Kiusaamiseen, häirintään ja väkivaltaan puuttuminen	Mikäli joku havaitsee kiusaamista, häirintää tai väkivaltaa, on hän velvollinen siihen puuttumaan ja ilmoittamaan asiasta rehtorille. Rehtori toimii tilanteessa opiskelijoiden suojaamiseksi tehdyn suunnitelman mukaisesti.
Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet	Asia käsitellään lukuvuosittain henkilökunnan ja opiskelijoiden kanssa.
Kriisisuunnitelma ja sen päivittäminen	Lukuvuoden alussa yhteistyössä Tredun kanssa.
Kriisisuunnitelman perehdyttäminen	Lukuvuoden alussa yhteistyössä kampuksen henkilökunnan kanssa. Turvallisuusharjoitusten yhteydessä opiskelijoiden kanssa.
Kriisisuunnitelmaan liittyvä harjoittelu <ul style="list-style-type: none"> turvakävelyt tulipalo sisälle suojautuminen	Turvakävelyt lukuvuoden alussa. Poistumisharjoitukset lukuvuoden aikana. Mahdollisia muita turvallisuusharjoituksia (esim. suojautuminen, alkusammutus).

5. Opiskeluhoitosuunnitelman seuranta ja omavalvonta

Opiskeluhoitosuunnitelman toimintaa arvioidaan alueellisesti (alueellinen opiskeluhoitosuunnitelman yhteistyöryhmä) sekä paikallisesti kasvatuksen ja opetuksen ohjausryhmässä ja oppilaitoskohtaisessa opiskeluhoitosuunnitelman yhteistyöryhmässä. Hyvinvointialue ja opetuksen järjestäjä vastaavat yhdessä opiskeluhoitosuunnitelman kokonaisuuden omavalvonnan toteutumisesta. Arvioinnissa käytetään apuna seudullisia ja paikallisia hyvinvoinnin seurannan mittareita. Keskeisistä tuloksista tiedotetaan oppilaita, huoltajia ja yhteistyötahoja.

Opiskeluhoitosuunnitelman seuranta ja omavalvonta

Osa-alue	Miten lukiossa huomioidaan seuraavat?
Opiskeluhoitosuunnitelman perehdyttäminen <ul style="list-style-type: none"> Opiskeluhoitoryhmä Opetus- ja ohjaushenkilöstö	Uudet henkilökunnan jäsenet perehdytetään.
Opiskeluhoitosuunnitelman seuranta ja arviointi	Lukion opiskeluhoitosuunnitelma päivitetään lukuvuosittain. Arvioinnissa käytetään apuna seudullisia ja paikallisia hyvinvoinnin seurannan mittareita (kouluterveyskysely, hyvinvointiprofiilikysely, TEAvisari). Keskeisistä tuloksista tiedotetaan opiskelijoita, huoltajia ja yhteistyötahoja.
Opiskeluhoitosuunnitelman omavalvontaan liittyvä yhteistyö kunnassa	Henkilökunta ja johto tekevät yhteistyötä kunnan muiden toimijoiden kanssa.
Opiskeluhoitosuunnitelman omavalvontaan liittyvä yhteistyö hyvinvointialueen kanssa	Henkilökunta ja johto tekevät yhteistyötä hyvinvointialueen opiskeluhoillon muiden toimijoiden kanssa.

